

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Woningstichting Rentree (ook genaamd: Rentree)
Aangevraagde activiteiten :	Ontheffing soortenbescherming, renovatie woningen door Woningstichting Rentree Deventer
Datum ontvangst aanvraag :	23 juni 2021
Locatie :	Bekkumer Deventer
Datum beschikking :	18.01.2022
Kenmerk :	D2021-12-001007
Zaaknummer :	2021-004265

Datum verzending

19.01.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek	6
B.4	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	9
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	9
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	11
C.2.2	Doel van het project	13
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.4	Periode	13
C.2.5	Onderliggende documenten	13
C.2.6	Aanvullende gegevens	14
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	14
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	14
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	15
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	16
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	16
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	17
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	17
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	17
D.	SLOTCONCLUSIE	17

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

[REDACTED] van het adviesbureau Natuurbank Overijssel heeft, namens woningstichting Rentree, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 23 juni 2021² ontvangen. De aanvraag is, na aanleiding van aanvullende vragen, tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van woningen in de wijk De Bakkumer te Deventer. In dit document geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort die onder het beschermingsregiem van de Vogelrichtlijn valt⁵. In het bijzonder gaat het om het verbod nesten en rustplaatsen van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van deze vogels weg te nemen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie van woningen in de wijk de Bakkumer te Deventer. Het gaat om de woningen aan de Ramelestraat, Eefdestraat, Harfsenstraat en Dortstraat (zie figuur 2 onder C2).

Deze ontheffing treedt een dag na de verzenddatum van dit besluit in werking tot en met 31 december 2022.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Deventer;
- Lycens. [REDACTED] ([\[REDACTED\]@lycens.nl](mailto:[REDACTED]@lycens.nl));
- Natuurbank Overijssel, [REDACTED] ([REDACTED] [@natuurbankoverijssel.nl](mailto:[REDACTED]@natuurbankoverijssel.nl)).

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

¹ Op basis van de Wet natuurbescherming art. 3.3, eerste lid.

² Kenmerk provincie D2021-06-0014750.

³ Kenmerk provincie D2021-12-003620.

⁴ Op basis van de Wet natuurbescherming, art. 3.3, eerste lid.

⁵ Wet natuurbescherming, §3.1.

⁶ Wet natuurbescherming, art. 3.1, tweede lid.

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk van het besluit te noemen, zoals dit is vermeld bij deze publicatie.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. De Staatscourant of het Provinciaal Blad waarin het besluit is gepubliceerd, heeft een datum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2021-12-001007). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geef u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁷, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

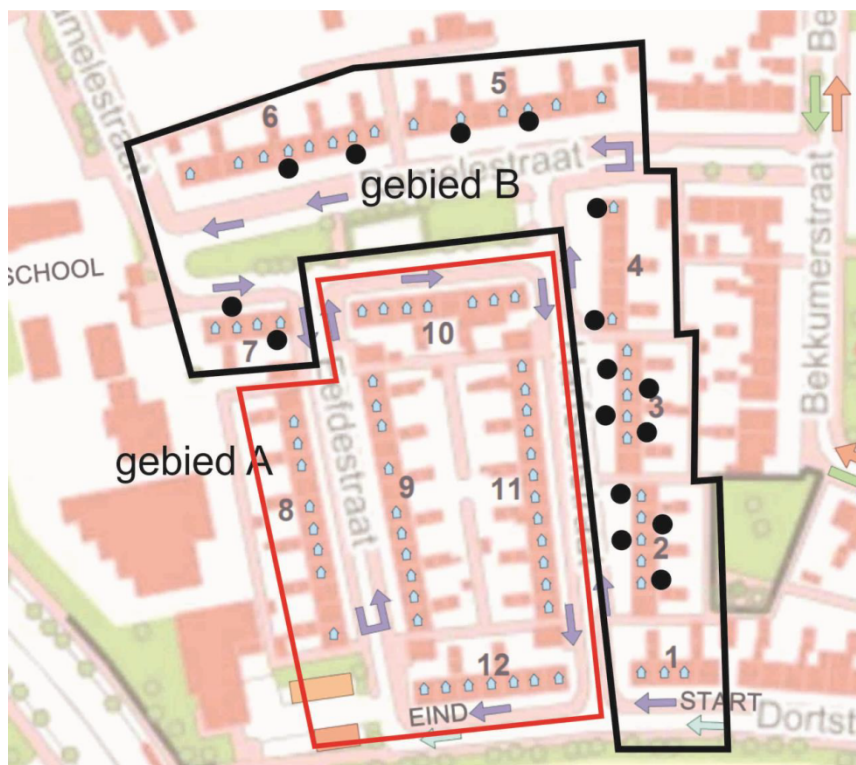
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de huismus worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

B.3 Soortspecifiek

5. Er zijn voor 1 oktober 2021 32 tijdelijke kasten geplaatst van het type systeem-nestkast huismus eco 34 mm. De locaties zijn weergegeven in onderstaande figuur 1.

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, bijvoorbeeld een bureau dat is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Figuur 1 - locaties tijdelijke nestkasten huismus in gebied B (zwart omlijnd). Hier starten pas na 1 maart 2022 de werkzaamheden. Elke stip staat voor twee kasten. Binnen het rood omlijnde gebied starten de werkzaamheden in de maanden voor 1 april.

6. De tijdelijke nestkasten worden vlak voor 1 maart 2022 ontoegankelijk gemaakt of verwijderd om te voorkomen dat hierin mussen gaan nestelen. Voorafgaand aan het ontoegankelijk maken of verwijderen van de tijdelijke kasten voor de huismus moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden.
7. De toegang tot de aanwezige nest- en rustplaatsen onder de daken van de woonblokken 12, 11, 10 en 9 (zie figuur 1 onder voorschrift 5), waar de renovatiewerkzaamheden voor 1 maart starten, moet voor aanvang van de werkzaamheden ontoegankelijk worden gemaakt door het plaatsen van weringsborstels.
8. Bij de woonblokken, waar de renovatiewerkzaamheden na 1 maart 2022 starten (de woonblokken 8 tot en met 1), moeten de (potentiële) nestplaatsen onder de dakpannen voor 1 maart 2022 ontoegankelijk zijn gemaakt met weringsborstels.
9. De weringsborstel wordt alleen geplaatst nadat een ecooloog heeft vastgesteld dat er geen mussen onder de dakpannen aanwezig zijn.
10. U realiseert tijdens de renovatie van het dak bij elke te renoveren woning permanente nest- en rustplaatsen door, voor het plaatsen van de nieuwe dakpannen, vogelschroot verhoogd aan te brengen na de tweede dakpan. Daarbij draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan.
11. De werkzaamheden aan de buitenzijde van blok 12 en 11 (zie figuur 1 onder voorschrift 5) zijn uiterlijk 1 maart afgerond.
12. De werkzaamheden aan de buitenzijde van blok 10 en 9 (zie figuur 1 onder voorschrift 5) zijn uiterlijk 1 april afgerond.

B.4 Overige zaken

13. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
14. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb⁹.

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie¹⁰.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met de regionale en lokale bijzonderheden¹¹.

Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

⁸ Besluit natuurbescherming art. 1.3, eerste lid.

⁹ Wet natuurbescherming art. 1.3, eerste lid.

¹⁰ Wet natuurbescherming art. 1.3, derde lid.

¹¹ Wet natuurbescherming, art. 1.10, derde lid.

¹² Besluit natuurbescherming art. 3.9.

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.c.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen van de Wnb.¹⁶

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Naar aanleiding van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁷ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het buiten gebruik stellen, beschadigen en/of verwijderen van ecologisch functionele elementen in het leefgebied en/of

¹⁴ Beleidsregel Natuur Overijssel 2017, art. 4.2.1.

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁶ Wet natuurbescherming, artikel 3.3, 3.8 en 3.10.

¹⁷ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

(oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

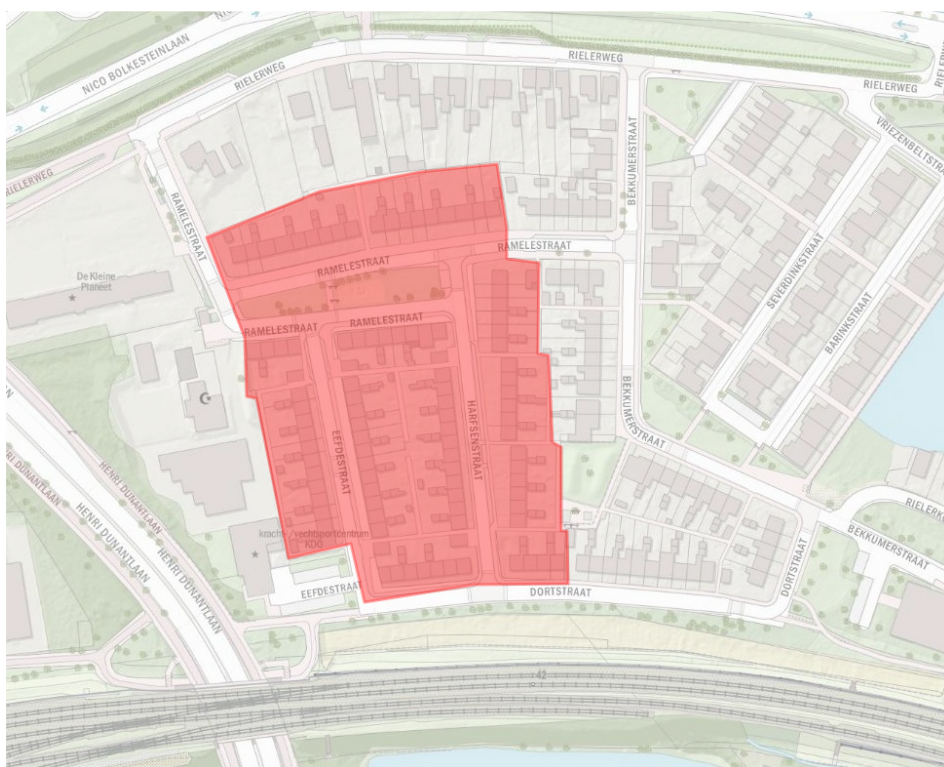
C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woningcorporatie Rentree gaat binnen het plangebied op de Bekkumer het merendeel van de woningen renoveren (zie figuur 2). Het gaat om de woningen aan de Ramelestraat, Eefdestraat, Harfsenstraat en Dortstraat in Deventer. Het omvat de adressen:

- Ramelestraat: 9 t/m 43, 10 t/m 32
- Eefdestraat: 4 t/m 26, 1 t/m 25
- Harfsenstraat: 2 t/m 28 , 1 t/m 35
- Dortstraat: 15 t/m 35

Figuur 2: projectgebied renovaties woningen

Verspreid in het plangebied zijn enkele woningen in het verleden verkocht aan particulieren. De eigenaren wordt de kans geboden mee te doen met de renovatieplannen.

Rentree voert groot onderhoud uit aan de woningen. Het gaat om de volgende werkzaamheden:
Energetisch:

- vloerisolatie d.m.v. Tonzon;
- gevel na-isoleren;
- vervangen gehele dak (saneren asbest dakbeschot en aanbrengen nieuw dak incl. pannen);
- vervanging van bestaand glas door HR++ glas (en waar dit niet mogelijk is door HR+ glas);
- vervanging aluminium schuifpui woonkamer voor intrekk kozijn met dubbele openslaande deuren;
- vervangen voordeur + intrekk kozijn;

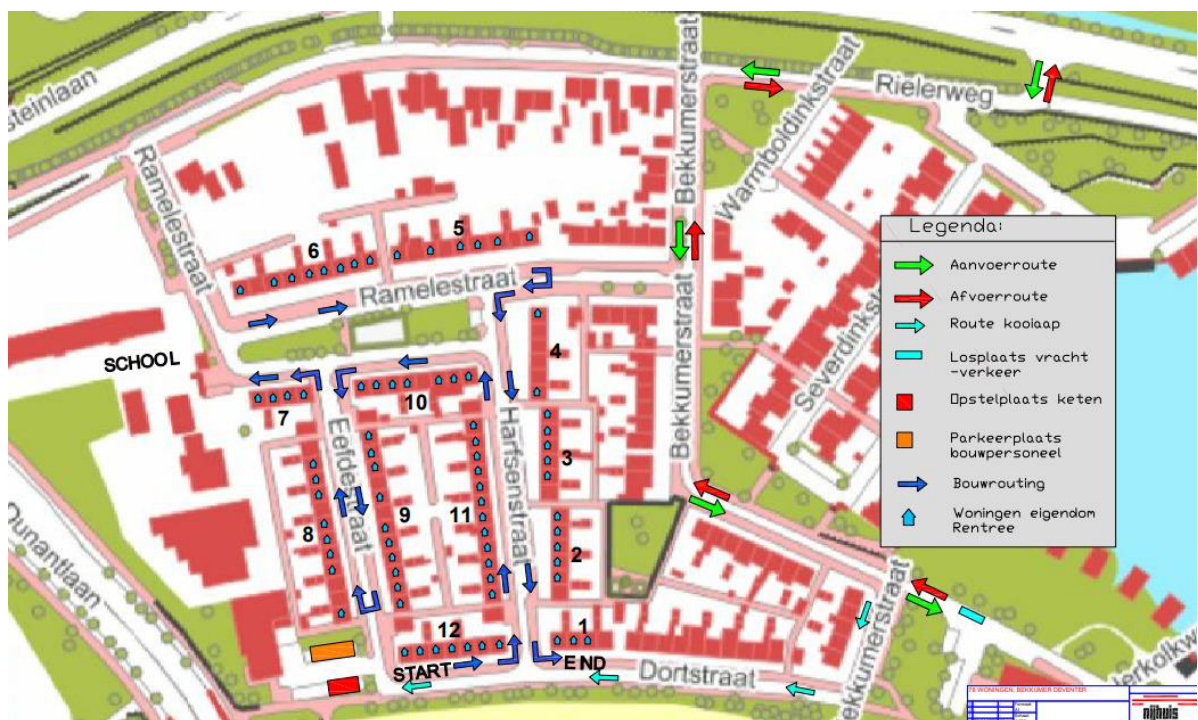
- vervangen beglazing achterdeur;
- tochtwering;
- mechanische ventilatie CO2-gestuurd.

Planmatig onderhoud:

- regulier schilderwerk;
- houtrotherstel;
- vervangen dakgoten en beugels;
- vervangen hemelwaterafvoeren;
- onderhoud voeg en metselwerk;
- aanpak vochtprobleem kopgevels;
- keuken, badkamer, toilet.

Bovengenoemde werkzaamheden worden gefaseerd per huizenblok uitgevoerd. Daarbij wordt eerst het buitenwerk opgepakt en afgerond. Een blok huizen wordt daartoe in de steigers gezet. Na afronding van het buitenwerk worden de steigers verplaatst naar het volgende blok huizen. Terwijl het buitenwerk van het volgende huizenblok wordt aangepakt wordt het binnenwerk in het vorige huizenblok uitgevoerd.¹⁸

De huizenblokken zijn genummerd (zie figuur 3) om de planning van de werkzaamheden weer te geven (zie tabel 1). De planning geeft de periode weer waarin een huizenblok zowel aan de buitenzijde als de binnenzijde wordt aangepakt. De duur van werkzaamheden aan de buitenzijde is korter dan de periode die in de planning is weergegeven.¹⁹

Figuur 3 Nummering huizenblokken en routing van het werk

¹⁸ Mondelinge mededeling op 22 december 2021 van de heer Miellet van Lycens.

¹⁹ Mondelinge mededeling op 22 december 2021 van de heer Miellet van Lycens.

Tabel 1 Planning alle werkzaamheden per huizenblok

Blok	aantal	start		eind	jaar
Blok 12	7 woningen	begin januari	tot	eind februari	2022
Blok 11	12 woningen	halverwege januari	tot	halverwege maart	2022
Blok 10	7 woningen	halverwege februari	tot	eind maart	2022
Blok 9	10 woningen	halverwege februari	tot	begin april	2022
Blok 8	8 woningen	begin maart	tot	halverwege april	2022
Blok 7	4 woningen	halverwege maart	tot	halverwege april	2022
Blok 6	8 woningen	halverwege maart	tot	begin mei	2022
Blok 5	6 woningen	begin april	tot	halverwege mei	2022
Blok 4	2 woningen	halverwege april	tot	halverwege mei	2022
Blok 3	5 woningen	halverwege april	tot	eind mei	2022
Blok 2	5 woningen	eind april	tot	begin juni	2022
Blok 1	3 woningen	begin mei	tot	begin juni	2022

De werkzaamheden worden binnen 1 jaar uitgevoerd en afgerond.

C.2.2 Doel van het project

Het algehele doel van de renovatie werkzaamheden (groot onderhoud van de woningen) is verduurzaming van de woningen en het verbeteren van het binnenklimaat. Verduurzaming wordt uitgevoerd zodat Rentree Wonen aan haar wettelijke vereisten kan voldoen op het gebied van energieprestaties van haar woningbezit. Hierdoor wordt het gebruik van energiebronnen van fossiele oorsprong tot het minimum ingeperkt.

Daarnaast is Rentree verantwoordelijk voor een veilig en gezond binnenmilieu voor de bewoners van hun woningen op het gebied van woningventilatie, brandveiligheid en het voorkomen van koolmonoxidevergiftiging. Voor de woningen binnen het projectgebied in de wijk De Bakkumer wordt het algehele binnenklimaat verbeterd door de woningen enerzijds te voorzien van een goed geïsoleerde dichte schil (vloer, muren en dak) en anderzijds te voorzien van een goede ventilatie waardoor vocht, schimmel, tocht en ophoping van koolstofmonoxide wordt tegen gegaan.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de huismus van het verbod om nesten en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen.²⁰

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier met drie bijlagen²¹:
 - Anonymus, 2019. Natuurwaardenonderzoek Bakkumer. Vleermuizen, huismus en gierzwaluw 2019. Natuurbank Overijssel, Aalten.
 - Anonymus, 2020. Activiteitenplan Bakkumer – Deventer. Huismus. Natuurbank Overijssel, Aalten.
 - Machtiging van Rentree voor Natuurbank Overijssel.
- Notitie – antwoorden op vragen inzake ontheffing Wn. Zaaknummer 2021-004265.²²
- E-mail van 13 oktober 2021 met twee bijlagen²³:

²⁰ Wet natuurbescherming art. 3.1, tweede lid.

²¹ Ons kenmerk D2021-06-004750.

²² Ons kenmerk D2021-10-000365.

²³ Ons kenmerk D2021-10-001056.

- Asbestinventarisatie conform Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering. Ramelestraat 25 te Deventer. Project 2019-0012-084. Lycens. Oldenzaal.
- Woning Harfsenstraat 25 te Deventer. Vochtonderzoek. Alcedo B.V., Holten.
- E-mail van 11 november 2021 van Rentree – bevestiging hoger plaatsen vogelschroot.²⁴
- E-mail van 17 november 2021 van Natuurbank Overijssel met antwoorden op vragen na mondeling overleg in aparte notitie²⁵:
 - Notitie antwoorden op vragen provincie inzake aanvraag ontheffing Wn. Zaaknummer 2021-004265. 2e antwoordronde: 12-11-2021.
- E-mail van 9 december 2021 van Natuurbank Overijssel, antwoorden op open eindjes en één bijlage²⁶:
 - Asbestinventarisatie van woningen en opstallen Harfenstraat, Ramelestraat, Eefdestraat en Dortstraat te Deventer. Project 21/9030 versie 6. AK Blom Asbestinventarisatie & -management, Oldebroek.
- E-mail van 20 december 2021 van Natuurbank Overijssel met aangepast document²⁷:
 - Anonymus, 2021. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortenbescherming Bakkumer versie december 2021. Datum: 15 december 2021.
- E-mail van 21 december 2021 van Natuurbank Overijssel met aangepast document²⁸:
 - Anonymus, 2021. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortenbescherming Bakkumer versie december 2021. Datum: 20 december 2021.
- E-mail van 22 december 2021 van Natuurbank Overijssel met definitieve document²⁹:
 - Anonymus, 2021. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortenbescherming. Bakkumer versie december 2021. Natuurbank Overijssel, Aalten.

Verder is het volgende onderzoek bij de beoordeling betrokken:

- Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 23 juni 2021 ontvangen. Op 9 september 2021 zijn aanvullende gegevens gevraagd.³⁰ Deze gegevens zijn op 9 oktober 2021 ontvangen.³¹ Na mondeling overleg op 8 november 2021 is op 11 en 17 november 2021 een nadere verduidelijking toegezonden.³² Na aanleiding daarvan is op 17 november 2021 door ons via e-mail extra uitleg gevraagd.³³ De reactie daarop hebben we op 9 december 2021 ontvangen.³⁴ Dat heeft geleid tot nieuwe opmerkingen die wij op 13 december 2021 hebben toegezonden.³⁵ Daarop is op 20, 21 en 22 december 2021 gereageerd.³⁶

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Het projectgebied is in 2019 en 2020 onderzocht op verblijfplaatsen van vleermuissoorten en nesten van de huismus en gierzwaluw.

²⁴ Ons kenmerk D2021-11-002803.

²⁵ Ons kenmerk D2021-11-002771.

²⁶ Ons kenmerk D2021-12-002041.

²⁷ Ons kenmerk D2021-12-002993.

²⁸ Ons kenmerk D2021-12-003375.

²⁹ Ons kenmerk D2021-12-003620.

³⁰ Ons kenmerk D2021-09-001004.

³¹ Ons kenmerk D2021-10-000365.

³² Ons kenmerk respectievelijk D2021-11-002803 en D2021-11-002771.

³³ Ons kenmerk D2021-11-002801.

³⁴ Ons kenmerk D2021-12-002041.

³⁵ Ons kenmerk D2021-12-002051.

³⁶ Ons kenmerk respectievelijk D2021-12-002993, D2021-12-003375 en D2021-12-003620.

De onderzoeken naar vleermuissoorten zijn uitgevoerd door één tot drie onderzoekers bij droog weer. Het aantal onderzoekers was voldoende om uitvliegende of zwermende vleermuizen waar te nemen. Dat heeft te maken met de karakteristiek van de wijk. Deze bestaat uit rijtjeswoningen langs rechte straten en bevat nauwelijks bomen of hoge struiken.³⁷

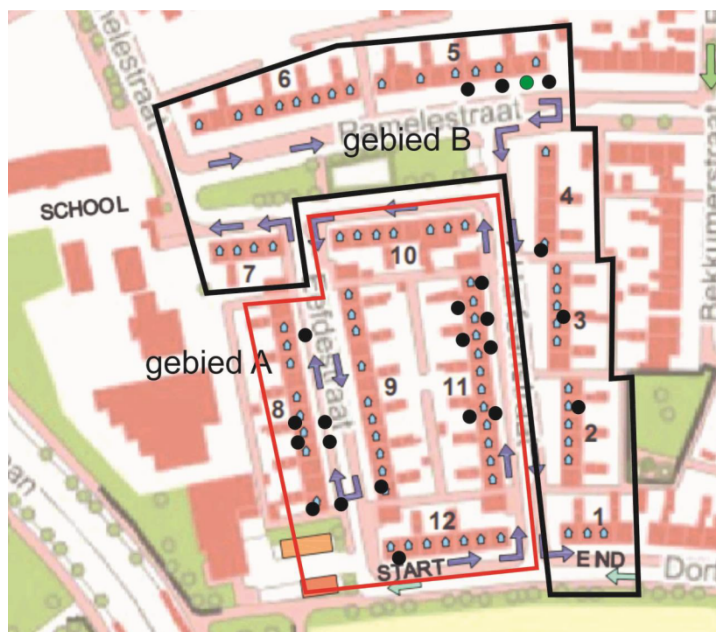
Er zijn geen vleermuisverblijfplaatsen binnen het project gebied aangetroffen.

De onderzoeken naar gierzwaluwen zijn vanaf half juni tot half juli uitgevoerd. Het projectgebied is in die periode vier keer bezocht tussen 20.00 en 22.00 uur bij droog weer.³⁸ Het aantal bezoeken voldoet om de aan- of afwezigheid van broedende gierzwaluwen waar te nemen.

Er zijn geen gierzwaluwnesten vastgesteld binnen het projectgebied.

De onderzoeken naar de huismus zijn in 2019 vanaf mei uitgevoerd en vanaf half juni ook gecombineerd met het onderzoek naar het voorkomen van gierzwaluwnesten. In 2019 is het projectgebied vijf keer bezocht. In 2020 is in maart en april het terrein nog een keer bezocht.³⁹ Het aantal onderzoeken bij droog en rustig weer is voldoende om aanwezige nestplaatsen in beeld te brengen.

Er zijn 23 huismusnesten vastgesteld (zie figuur 4).

Figuur 2 - locaties nesten huismus

De ruimere omgeving van het projectgebied is niet in beeld gebracht. Ook de bepalende elementen van de ecologisch functionele omgeving van de nesten is niet in beeld gebracht. De uitvoering van de werkzaamheden tasten deze niet aan. En de nestplaatsen onder de daken zijn na uitvoering van de werkzaamheden weer beschikbaar.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

De renovatiewerkzaamheden aan de buitenzijde van de huizen wordt gefaseerd per woningblok uitgevoerd. In verschillende huizenblokken zijn tijdens veldonderzoek nestelende huismussen onder het dak waargenomen. Doordat het dak in z'n geheel wordt verwijderd worden 23 nest- en rustplaatsen vernield.

³⁷ Anonymus, 2020. Activiteitenplan Bekkumer – Deventer. Huismus. Natuurbank Overijssel, Aalten, § 2.2, blz. 4 – 5 (ons kenmerk D2021-06-004750), en Notitie – antwoorden op vragen inzake ontheffing Wn. Zaaknummer 2021-004265, antwoord op vraag 1 (ons kenmerk D2021-10-000365).

³⁸ Anonymus, 2020. Activiteitenplan Bekkumer – Deventer. Huismus. Natuurbank Overijssel, Aalten, § 2.2, blz. 5 (ons kenmerk D2021-06-004750).

³⁹ Anonymus, 2020. Activiteitenplan Bekkumer – Deventer. Huismus. Natuurbank Overijssel, Aalten, § 2.2, blz. 5 en afbeelding blz. 7 (ons kenmerk D2021-06-004750).

Om te voorkomen dat mussen gaan nestelen onder de dakpannen worden in het hele plangebied deze nestplekken tijdelijk ongeschikt gemaakt.⁴⁰ De toegang tot de (potentiële) nestplaatsen wordt voor 1 maart (start van het broedseizoen) afgesloten met weringborstels.⁴¹ Na afronding van de werkzaamheden aan de buitenzijde van een blok huizen kan het dak weer functioneren als potentiële nest- en rustplaats voor de huismus.

De werkzaamheden in blok 12, 11, 10 en 9 starten ruim voor het begin van het broedseizoen van de huismus (zie tabel 1 op bladzijde 12). Bij deze huizenblokken zijn eerder 9 nestplaatsen waargenomen. De verblijfplaatsen onder de daken worden voor de start van de werkzaamheden tijdelijk afgesloten met weringsborstels. Ze zijn dan niet als rust- c.q. slaapplek beschikbaar. Om dit op te vangen zijn 32 nestkasten⁴² in oktober 2021 opgehangen⁴³ aan huizenblokken die vanaf half maart worden aangepakt.⁴⁴ De locaties van deze kasten zijn weergegeven op de afbeelding in B3. Deze nestkasten worden vlak voor 1 maart 2022 verwijderd om te voorkomen dat hierin mussen gaan nestelen.⁴⁵ De werkzaamheden aan de buitenzijde van blok 12 en 11 zijn met zekerheid voor 1 maart al afgerond. Rentree laat bij alle woningen vogelschroot onder de derde dakpan vanaf de dakgoot plaatsen. Mede door deze maatregel zijn op z'n laatst vanaf 1 maart zowel van blok 12 als 11 de daken weer geschikt als potentiële nestplaats voor de huismussen. De werkzaamheden aan de buitenzijde van huizenblok 10 en 9 zijn voor 1 april afgerond. Vanaf 1 april bieden de daken van deze vier huizenblokken potentiële nestplekken voor alle huismuspaartjes binnen het projectgebied. Er zijn hierdoor geen andere mitigerende maatregelen nodig.⁴⁶

De voorgestelde werkwijze en mitigerende maatregelen, zoals hierboven beschreven, zijn voldoende om de lokale populatie te behouden. Om de uitvoering van de maatregelen te borgen nemen we deze op in voorschriften (voorschrift 5 tot en 12).

De staat van instandhouding van deze lokale populatie wordt door de voorgenomen activiteiten niet aangetast. Er zijn (tijdelijke) alternatieve rustplekken en er wordt voorzien in behoud van nestplekken onder de daken. De ecologisch functionele omgeving wordt verder niet aangetast.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van de woningen leiden tot het (tijdelijk) overtreden van het verbod om opzettelijk nesten en rustplaatsen van de huismus te beschadigen en te vernielen.⁴⁷ Voor deze overtreding heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er is veel energie gestoken in het zoeken naar de beste planning en aanpak. Deze moet zowel rekening houden met de bewoners van de huizenblokken als met de aanwezige huismusnesten. De voorliggende planning en aanpak is het beste beschikbare alternatief. Een andere aanpak en planning is voor het behalen van de doelstellingen van het project niet aanwezig.

⁴⁰ Notitie antwoorden op vragen provincie inzake aanvraag ontheffing Wn. Zaaknummer 2021-004265. 2e antwoordronde: 12-11-2021, 2^e bladzijde, onder vraag 4 (ons kenmerk D2021-11-002771).

⁴¹ Anonymus, 2021. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortenbescherming. Bekkumer versie december 2021. Natuurbank Overijssel, Aalten, § 3.2, blz. 12, 2^e alinea (ons kenmerk D2021-12-003620).

⁴² Type systeem-nestkast huismus eco 34 mm volgens Anonymus, 2020. Activiteitenplan Bekkumer – Deventer. Huismus. Natuurbank Overijssel, Aalten, afbeelding blz. 17 (ons kenmerk D2021-06-004750).

⁴³ Bevestigd in e-mail van 17 november 2021 (ons kenmerk D2021-11-002771).

⁴⁴ Anonymus, 2020. Activiteitenplan Bekkumer – Deventer. Huismus. Natuurbank Overijssel, Aalten, afbeelding blz. 16 (ons kenmerk D2021-06-004750) en Anonymus, 2021. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortenbescherming. Bekkumer versie december 2021. Natuurbank Overijssel, Aalten, § 3.2 (ons kenmerk D2021-12-003620).

⁴⁵ Anonymus, 2021. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortenbescherming. Bekkumer versie december 2021. Natuurbank Overijssel, Aalten, § 5.3 (ons kenmerk D2021-12-003620).

⁴⁶ Anonymus, 2021. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortenbescherming. Bekkumer versie december 2021. Natuurbank Overijssel, Aalten, § 3.2 (ons kenmerk D2021-12-003620).

⁴⁷ Wet natuurbescherming, art. 3.1, tweede lid.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenoemde activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Het dakbeschot van alle woningen bestaat uit asbestverdachte en asbesthoudend materiaal. Dat blijkt uit de asbestinventarisatie van de woningen. Op verschillende vlieringen is verbrokkeld plaatmateriaal aangetroffen.⁴⁸ Dat vormt een directe bedreiging voor de gezondheid van de bewoners van de woningen, die de vlieringen gebruiken voor het opslaan van allerlei zaken.

Asbesthoudend materiaal kan ook bij brand vrij komen. Dat kan leiden tot een brede verspreiding van asbest in de wijk en de directe omgeving. Het vormt op die wijze een risico voor de volksgezondheid van een grote groep mensen die in de wijk en de omliggende omgeving wonen.

Het dak maakt onderdeel uit van de schil van de woning. De woningen, allemaal gebouwd voor 1960, bevinden zich in slechte staat. Vocht, tocht en schimmels ontstaan door deze slechte (buiten)schil. Aanpassing van de hele buitenschil is nodig om een gezonde en veilige omgeving te creëren voor alle bewoners van deze naoorlogse woningen.

Uit de verschillende rapportages wordt de aanwezigheid van asbest en vochtproblemen aangetoond. We achten daarom het wettelijk belang volksgezondheid afdoende aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.⁴⁹ Wij zien geen aanleiding om op de gevraagde ontheffing anders te beslissen.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb.⁵⁰ De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van het verbod om opzettelijk nesten en rustplaatsen van de huismuis te vernielen of te beschadigen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de huismuis wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

⁴⁸ Asbestinventarisatie van woningen en opstallen Harfenstraat, Ramelestraat, Eefdestraat en Dortstraat te Deventer. Project 21/9030 versie 6. AK Blom Asbestinventarisatie & -management, Oldebroek.

⁴⁹ Wet natuurbescherming art. 1.10, derde lid.

⁵⁰ Wet natuurbescherming art. 1.11, eerste en tweede lid.